

„Człowiek” z jaskini Denisowa

28 sierpnia 2011

W 2008 r. rosyjscy badacze odkryli w położonej na Ałtaju jaskini Denisowa liczące sobie 40 tys. lat szczątki „Kobiety X”. Jak się okazało, nie należały one do zamieszkujących ten region neandertalczyków ani homo sapiensów. Podejrzewa się, że były to pozostałości przedstawiciela nieznanego dużej grupy hominidów. Czy szczątki z jaskini Denisowa zmieniają wygląd naszego drzewa genealogicznego i udowodnią, że nosimy w sobie geny innych gatunków niż Homo sapiens?

Leżąca na Ałtaju jaskinia Denisowa ujawnia swój kolejny cenny skarb – kość stopy, która może rzucić światło na „intymnerelacje” łączące wczesnych ludzi z ich kuzynami. Odkrycie znajduje się obecnie pod nadzorem Svante Pääbo z Instytutu Antropologii Ewolucyjnej im. Maxa Plancka w Lipsku – człowieka, który jako pierwszy przedstawił dowody na krzyżowanie się przedstawicieli Homo sapiens i Neandertalczyków.

Istnieją mocne dowody na to, że w tym samym czasie, kiedy po Eurazji krążyły populacje Człowieka współczesnego i Neandertalczyka, istniała także trzecia wielka grupa hominidów. Możliwe nawet, że wszystkie trzy gatunki krzyżowały się ze sobą.

W jaskini Denisowa (położonej w Paśmie Baszelaskim Ałtaju) odkryto dotychczas dwa kontrowersyjne znaleziska z 2000 i 2008 r. w postaci skamieniałego zęba i kości palca. W ub. roku Pääbo przeprowadził analizę DNA sugerującą, że należały one do nieznanego grupy hominidów, które nazwano „denisowianami”. Znaleziona niedawno kość należy zapewne do przedstawicieli tej samej grupy.

Prymitywne cechy znalezionej w jaskini kości palca, która liczy od 30 do 50 tys. lat wskazuje, że grupa istot

zamieszkujących ten obszar oddzieliła się od neandertalczyków przed ok. 300 tys. lat. Pääbo sugerował, że gatunek ten mógł zajmować znaczną część Azji, kiedy Europa i zachodnia Azja były zdominowane przez *Homo neanderthalensis*. 40 tys. lat temu w regionie tym zaczął pojawiać się *Homo sapiens*. Denisowianie znani byli jednak tylko ze szczątkowych znalezisk w postaci kości palca i zęba, co nie pozwalało na wyciągnięcie dużej ilości wniosków na temat cech ich gatunku.

Wszystko może zmienić się w wyniku odkrycia nowej kości palca u stopy, którą znaleziono w tej samej warstwie co poprzednią kość (pochodzącą z palca u ręki). Jej znalazczynią jest Maria Miednikowa z Rosyjskiej Akademii Nauk. Według niej, palec należał on do osobnika żyjącego ok. 40 tys. lat temu innego niż ten, po którym pozostały znalezione wcześniej w Denisowej szczątki. W dodatku, nowe znalezisko wykazuje cechy plasujące je między człowiekiem współczesnym a neandertalczykiem.

Inni są mniej entuzjastycznie nastawieni. Erik Trinkaus z Washington University w St Louis, który specjalizuje się w morfologii stóp hominidów twierdzi, że wygląd znaleziska jest intrygujący, jednak z perspektywy taksonomicznej niewiele mówi.

Potrzeba zatem dowodów związanych z DNA. Ekipa Pääbo pozostaje jednak bardzo powściągliwa jeżeli idzie o wyniki: – Nie mamy na razie rezultatów, o których moglibyśmy rozmawiać – powiedział uczony. Według Miednikowej, wyniki badań uzyskane w lipcu 2011 r. są „niezwykłe” i zostaną opublikowane w niedalekiej przyszłości, choć wciąż poddawany jest ocenie przez innych ekspertów. Jej entuzjazm wskazuje jednak na to, że uczeni pod wodzą Pääbo uzyskali z kości materiał DNA wskazujący, że mamy do czynienia z „niezwykłym” hominidem.

Neandertalczycy przybyli do Ałtaju ok. 45 tys. lat temu i być może zostali zasymilowani przez miejscową populację Denisowian – mówi. Nie da się wykluczyć, że omawiany okaz należał do tej grupy, był neandertalczykiem lub nawet hybrydą.

Jeśli palec z epoki kamienia rzeczywiście należy do denisowsko-neandertalskiego mieszańca, byłoby to niezwykle znalezisko. Pääbo wykazał już, że dochodziło do krzyżówek ludzi z Neandertalczykami, podobnie jak ludzi z denisowianami. Dopóki nie opublikowane zostaną jednoznaczne wyniki, możemy jedynie snuć spekulacje, choć może okazać się, że drzewo genealogiczne homo sapiens ma znacznie więcej odnóg, aniżeli nam się wydawało...

Autor: Colin Barras Barras

Źródło oryginalne: New Scientist

Tłumaczenie i źródło polskie: [Infra](#)